

Future Thought from a Jewish Perspective

Sayyed Hassan Karimi *, Mohammadreza Aram **

Abstract

Having knowledge of the future has always been a long-standing human desire, and efforts are being made to predict, recognize and map the future in this current century by different nations and religions in both scientific and non-scientific (geomancy, divination, etc.) directions. To complete the futures study paradigms, we need to consider different perspectives of the future(s). This research focuses on futurism from the Jewish perspective beginning with a review method and through the study of documents, and examining the historical events that affect the future (obviously, the future of that time has now become part of past history). This review shows how, even some certain predicted events such as the emergence of the Prophet Moses (PBUH) as the savior of the Israel, have been changed. Change has been established in Jewish thought. The drivers that shape the Jewish future, including belief in the Messiah, Jeolla, the Promised Land, and the Resurrection, and the way in which the Jews interact with them, show the active (as opposed to passive) approach of Jewish futurism. It can be stated that the global domination of Zionism in these days are the result of Jewish future thought throughout history. Certainly, it will not be conceivable to confront the thought of the Jewish world government except by, firstly, a comprehensive understanding of this ideology and its various dimensions, and secondly, by proposing an active, forward-looking and practical approach in the axis of resistance.

Keywords: Futures study, future thought, the Jews, Jewish.

---

* Corresponding author: Master of entrepreneurship, University of Tehran, Tehran, Iran

** Associate Professor, Faculty of s Literature and Humanities, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

نشریه علمی

آینده پژوهی انقلاب اسلامی

(تابستان ۱۴۰۰، سال ۲، شماره ۲: ۱۴۵ - ۱۱۳)

شاپا چاپی: ۳۶۷۴ - ۲۷۱۷
شاپا الکترونیکی: ۳۶۶۶ - ۲۷۱۷

آینده اندیشی از منظر یهود

سید حسن کریمی*، محمد رضا آرام**

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۱/۲۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۶/۲۷

چکیده

همواره شناخت آینده، آرزوی دیرینه بشر بوده است و در قرن معاصر تلاش برای پیش بینی، شناخت و ترسیم آینده‌ها در ملل و ادیان مختلف در دو مسیر علمی و غیرعلمی (رمالی، طالع بینی و...) دنبال می‌شود. برای تکمیل پارادایم آینده پژوهی به جمع‌آوری دیدگاه‌های متفاوت نسبت به آینده (ها) نیاز داریم. در این مقاله، آینده‌اندیشی از منظر یهود به روش مروری و از طریق مطالعه اسنادی، با بررسی رویدادهای تاریخی مؤثر بر آینده (بدیهی است در حال حاضر آینده آن زمان جزئی از تاریخ شده است). آغاز شده است که نشان می‌دهد حتی برخی وقایع حتمی پیش بینی شده از قبیل ظهور حضرت موسی علیه السلام به عنوان منجی بنی اسرائیل چگونه تغییر پیدا کرده است و تغییر آینده در تفکر یهود تثبیت شده است. در ادامه، پیشران‌های شکل دهنده آینده یهود شامل اعتقاد به ماشیح، گنولا، سرزمین موعود و قیامت و نحوه تعامل یهود با این پیشران‌ها، رویکرد فعالانه (در مقابل منفعلانه) آینده‌اندیشی یهود را نشان می‌دهد. می‌توان گفت سیطره جهانی صهیونیسم امروز نتیجه آینده‌اندیشی یهود در طول تاریخ بوده است که مطمئناً مقابله با تفکر حکومت جهانی یهود جز با اولاً شناخت جامع و همه‌جانبه این تفکر و ابعاد مختلف آن و ثانیاً رویکرد فعالانه، آینده‌نگارانه و عملیاتی سازی آن در محور مقاومت امکان پذیر نخواهد بود.

کلیدواژه‌ها: آینده پژوهی، آینده‌اندیشی، یهود.

Karimi.shk@gmail.com

* نویسنده مسئول: کارشناسی ارشد کارآفرینی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

** دانشیار، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، واحد تهران مرکز، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

Aram.mohammadreza@yahoo.com

مقدمه

در این مقاله قصد داریم از دیدگاه یک یهودی که یک تاریخ را به دوش می‌کشد، به آینده بنگریم. بنابراین، لازم است پیش از هر چیز به این سؤال اساسی پاسخ داده شود که اقدامات یهود در طول تاریخ چگونه آینده یهود را (که در حال حاضر آینده آن زمان نیز جزئی از تاریخ شده است) شکل داده است و آیا از منظر یهود رویدادهای امروز جهان می‌توانند آینده یهود را رقم بزنند؟

نه تنها بررسی آینده‌اندیشی از منظر یهود بدون در نظر گرفتن ریشه‌های تاریخی آن جامع و کامل نخواهد بود؛ بلکه امکان‌پذیر نیز نخواهد بود. یهودیت یکی از ادیان ابراهیمی (یهودیت، مسیحیت و اسلام) است و ریشه‌های آن را باید در داستان ابراهیم علیه‌السلام و فرزندان ایشان جستجو نمود.

اندیشیدن به آینده و تلاش برای اثرگذاری بر رویدادهای در حال شکل‌گیری، مقوله تازه‌ای نیست و به دسته‌ای خاص و یا نگرشی ویژه اختصاص ندارد؛ بلکه پدیده‌ای جهان‌شمول و فراگیر است که می‌توان خاستگاه و ریشه آن را همپای دیرینگی بشر بر کره خاکی دانست و در تمامی اقوام، ملل و جوامع، مردم به آینده و اهمیت آن در زندگی توجهی درخور دارند. برای مثال، غیب‌گویی به شیوه‌های کوناگون در تمام جوامع وجود داشته است. گاه مراد از غیب‌گویی، همان‌گونه که از ریشه واژه در زبان لاتین برمی‌آید، آشکارسازی اراده خدایان بوده است. اگرچه واژه غیب‌گویی بر کشف و ادراک مسائلی ابهام‌آلود، ناشناخته و رازگونه اطلاق می‌شود که می‌کوشد از آینده‌ای قطعی، جبری و بی‌بدیل رخ‌نمایی کند، اما باین حال هم‌چنان این امید و چشم‌داشت وجود دارد که با پیشه‌ساختن تدابیری مناسب بتوان از رخداد وقایع نامطلوب و پیش‌بینی‌پذیر جلوگیری کرد. البته باید یادآور شد که برخی از روش‌های غیب‌گویی بر کشف الگوهای تکرارپذیر و سازمند رویدادها تکیه دارند و از همین رو، شیوه‌ای منطقی برای تحلیل روندهای تکرارپذیر هستند (خزایی و محمودزاده، ۱۳۹۲).

آینده‌پژوهی بر آینده‌اندیشی استوار است و بستر این دو، نگرش حاکم بر جامعه است. این

سه، نظامی را با عنوان نظام «نگرش آینده‌پژوهی» شکل می‌دهند که ترسیم‌گر ابعاد نظری و کاربردی آینده‌پژوهی است (عیوضی و پدرام، ۱۳۹۴).

برای درک بهتر آینده‌پژوهی و آینده‌اندیشی لازم است به ریشه‌های تاریخی آن پردازیم و از دید متفکران سایر ادیان و حتی کفار انسان‌گرا (اومانیست^۱) و مادی‌گرا نیز به آینده‌نگریم؛ تا بتوانیم با دیدی کلان‌نگر و جامع‌نگر نهایتاً به مسئله آینده‌اندیشی اسلامی پردازیم و پایه‌های پارادایم آینده‌پژوهی اسلامی را بنیان نهیم.

شلومو زند، مورخ اسرائیلی در کتاب اختراع قوم یهود می‌نویسد، از نظر اسرائیلی‌ها، به‌ویژه آنهایی که ریشه یهودی دارند، این افسانه‌ها [تاریخ سایر ملل] مبالغه‌آمیز است؛ حال آنکه، تاریخ خودشان بر حقایق محکم و دقیقی استوار است. آنها یقین دارند ملت یهود از زمانی که موسی الواح شریعت را در کوه سینا دریافت کرد، وجود داشته است و اعقاب مستقیم و انحصاری این ملت هستند (به جز ده قبیله که هنوز محلشان تعیین نشده است). آنها معتقدند که این ملت از مصر خروج کرد؛ بر سرزمین اسرائیل غلبه کرد و آنجا مستقر شد که بنا بر مشهور، خدا آن سرزمین را وعده داده بود؛ پادشاهی باشکوه داود و سلیمان را ایجاد کرد که سپس به پادشاهی‌های یهودیه و اسرائیل تقسیم شد. همچنین عقیده دارند که این ملت پس از دوره‌های عظمت خود نه یک بار، بلکه دو بار تبعید شد - پس از سقوط نخستین معبد در قرن ششم پیش از میلاد، و باز پس از سقوط معبد دوم در سال ۷۰ میلادی؛ اما حتی پیش از تبعید دوم، این ملت واحد پادشاهی حشمونایی عبری را ایجاد کرد که در برابر نفوذ شیطانی تمدن یونانی شورید.

آنها معتقدند که این مردم - ملتشان، که بی‌شک قدیم‌ترین ملت است - تقریباً به مدت دو هزار سال در تبعید سرگردان بود و با این همه به‌رغم این اقامت طولانی در میان غیریهودیان توانست از جذب در آنها یا یکپارچه‌شدن با آنها اجتناب کند (زند، ۱۳۹۹).

در این مقاله تلاش شده است ضمن بررسی عمیق ریشه‌های تاریخی آینده‌نگری یهودیان به مبانی آینده یهود، شامل سرزمین موعود، منجی آخرالزمان و... نگاهی نسبتاً عمیق شود.

سؤال اصلی: آینده‌اندیشی از منظر یهود از چه ابعاد و چارچوب نظری برخوردار است؟
سؤالات فرعی:

۱. ریشه‌های تاریخی آینده‌اندیشی یهود کدامند؟

۲. پیشران‌های تأثیرگذار بر آینده‌اندیشی یهود کدامند؟

۳. دیدگاه (های) آینده‌پژوهانه یهود کدامند؟

هدف اصلی پژوهش، ترسیم چارچوب نظری آینده‌اندیشی از منظر یهود می‌باشد و اهداف فرعی آن عبارتند از:

۱. بررسی ریشه‌های تاریخی آینده‌اندیشی یهود؛

۲. بررسی پیشران‌های تأثیرگذار بر آینده‌اندیشی یهود؛

۳. بررسی دیدگاه (های) آینده‌پژوهانه یهود.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

آینده‌اندیشی و آینده‌پژوهی

آینده‌پژوهی^۱ یا آینده‌شناسی^۲ یا علم آینده^۳ در صدد است تا منابع، الگوها و دلایل تغییر یا ثبات یک مسئله به‌منظور توسعه آینده‌نگری و گسترش دامنه دوراندیشی را بررسی کند و انتخاب‌ها و احتمالات مختلف را در نظر بگیرد. به عبارت دیگر، آینده‌پژوهی شامل گردآوری داده‌های کمی و کیفی در مورد احتمال، امکان، اولویت و ضرورت تغییر یا تغییرات خاص است که مبتنی بر آمار موجود و احتمالات آینده است. همان‌طور که در تاریخ (گذشته‌پژوهی) به دنبال توضیح حوادث و اتفاقات گذشته و کشف دلایل و زمینه‌های رخداد آنها هستیم، آینده‌پژوهی به دنبال درک نیروهای نهفته و خفته زمان حاضر و امکان بروز رخداد‌های آینده است. در آینده‌پژوهی تمام احتمالات وقوع یک حادثه خوب یا بد، در آینده با دقت تمام سنجیده می‌شود

1 Futures Studies

2 Futurology

3 Science of Futures

(حاجیانی، ۱۳۹۱).

میشل گوده آینده‌پژوه نامدار، آینده‌شناسی را بررسی و تعیین منابع، الگوها و روندهای تغییر و تحول یک موضوع یا مسئله در آینده براساس داده‌های کمی و کیفی تعریف می‌کند (همان). آینده‌نگاری فعالیتی حرفه‌ای است که از تصمیم‌های بزرگ پشتیبانی می‌کند. آینده‌نگاری می‌تواند به مسائل خرد یا کلان، دور یا نزدیک پردازد و شرایط ممکن یا مطلوب را تصویر کند. آینده‌نگاری یک علم نیست، چون در آن نتیجه پژوهش‌ها به روش‌های مورد استفاده و مهارت‌های مجریان وابسته است.

ارزش آینده‌پژوهی بیش از آنکه در دقت پیش‌بینی‌های آن باشد، در سودمندی آن برای برنامه‌ریزی و بازکردن ذهن‌ها برای در نظر گرفتن احتمالات جدید و تغییر مباحث سیاستی است. از نظر راهبردی بهتر است پیش‌بینی کنیم تا اینکه فقط به تغییرات واکنش نشان دهیم (جائوتزی و مؤسیپو، ۱۳۹۴).

آینده‌پژوهی بر آینده‌اندیشی استوار است و بستر این دو، نگرش حاکم بر جامعه است. این سه، نظامی را با عنوان نظام «نگرش آینده‌پژوهی» شکل می‌دهند که ترسیم‌گر ابعاد نظری و کاربردی آینده‌پژوهی است (عیوضی و پدرام، ۱۳۹۴).

ریشه‌های تاریخی آینده‌اندیشی یهود

یوسف علیه‌السلام در روزهای پایانی عمر پربرکت خود، بنی‌اسرائیل را آگاه می‌سازد که پس از وی گرفتار ستم فرعون شده و به ذلت کشانده خواهند شد تا آن‌زمان که منجی‌ای از فرزندان لای ظهور کرده و آنان را از ستم فرعون برهاند. از اینجا داستان انتظار ظهور منجی در تاریخ بشر آغاز می‌شود (همایون، ۱۳۹۱).

- بنی‌اسرائیل و فرعون

بنی‌اسرائیل در زیر فشار حکومت فرعون انواع سختی‌ها و بلاها را به امید ظهور منجی تحمل می‌نمودند و همین امر سبب آماده‌شدن آنان برای استقبال از منجی و سبب ایحاد دو صفت صبر و اتحاد میان آنان شد. در روایتی از امام صادق علیه‌السلام آمده است که به دلیل این

شایستگی خداوند ظهور منجی را میان آنان که پس از گذشت چهارصد سال تعیین شده بود، صد و هفتاد سال به جلو انداخت. اما داستان موسی و فرعون از خوابی که فرعون دید - و تعبیر آن زوال ملکش به دست یکی از فرزندان بنی اسرائیل بود - یا پیش‌بینی منجمان آغاز شد که البته قابل جمع می‌باشد.

یکی از علومی که در دوران معاصر - علی‌الظاهر - از بین رفته و به‌نظر نمی‌رسد که دیگر متخصصی به شکل رسمی در جهان امروز داشته باشد، علم تنجیم است که در گذشته - به‌ویژه تا همین زمان موسی علیه‌السلام - کاربرد زیادی داشت و به‌وسیله آن می‌شد آینده را براساس حرکت و موقعیت ستارگان پیش‌بینی نمود.

- ظهور منجی

با اوج گرفتن فشارها شوق دیدار موسی علیه‌السلام هر روز بیش‌ازپیش در دل آنان شعله‌ور می‌شد. در ادامه معارضه موسی علیه‌السلام و فرعون پس از بعثت، ازسویی به تلاش‌های خود برای ایمان آوردن فرعون و اطرافیانش ادامه می‌دهد و ازسوی دیگر به تربیت و رشد دادن به قوم عقب‌نگهداشته‌شده بنی اسرائیل و سازماندهی آنان و تلاش برای ایجاد عزم و هویت در این قوم برای روز موعود و هجرت به فلسطین می‌پردازد. فرعون نیز درمقابل بر سختگیری خود بر این قوم می‌افزاید. این دوره نزدیک به چهل سال ادامه یافت. داستان ساختن «صرح» یا برج مرتفعی که فرعون به‌عنوان یک عملیات روانی برای تحمیق مردم و به‌ظاهر کشتن خداوند دستور ساخت آن را به هامان وزیر خویش داد، در همین دوره اتفاق افتاد. همچنین نزول بلاهای طبیعی در میان فرعونیان مانند قحطی و خشکسالی، طوفان، ملخ، شپش، وزغ، خون، طاعون و طمس - که به سنگ شدن اموال و محصولات آنان معنی شده است - محصول این دوره است. جالب اینکه از بلاهای طبیعی به‌عنوان یکی از سه گروه اصلی نشانه‌های ظهور یاد شده است (همايون، ۱۳۹۱).

شاید بتوان برخی از بلاهای نازل شده در زمان موسی علیه‌السلام را به وقایع امروز جهان شبیه دانست. مثل قحطی و خشکسالی، طوفان، ملخ، کرونا (که شاید بتوان گفت جایگزین طاعون شده است)، و ...

- آغاز اختلاف و انحراف بنی اسرائیل

اگرچه پیش از خروج بنی اسرائیل در زمان زندگی در مصر هم خرده‌گیری‌های قوم بر موسی علیه‌السلام آغاز شده بود، اما آن سوی آب و در اردوی آمادگی، به دلیل حاکمیت شرایط خاص، انحرافات و خروج از حوزه ولایت - که رمز اصلی آخرالزمان است - رفته‌رفته بیشتر شد. این انحراف طیفی از خرده‌گیری در مورد آب و غذا تا درخواست از پیامبر خدا برای قراردادن بتی جهت پرستش قوم را در برمی‌گیرد و در امتناع از فرمان جهاد و فتح سرزمین مقدس به اوج خود می‌رسد.

روش پژوهش

در این مقاله آینده‌اندیشی از منظر یهود به روش مروری و از طریق پژوهش اسنادی^۱ انجام شده است. ابتدا پیشران‌های تأثیرگذار بر آینده‌اندیشی یهود شناسایی و بررسی شده‌اند. سپس دیدگاه‌های آینده‌پژوهانه یهود از طریق بررسی مراکز آینده‌پژوهی مورد بررسی قرار گرفته‌اند. پژوهش اسنادی شامل استفاده از متون و اسناد شامل نشریات دولتی، روزنامه‌ها، گواهینامه‌ها، نشریات سرشماری، رمان‌ها، فیلم‌ها و ویدئوها، نقاشی‌ها، عکس‌های شخصی، دفتر خاطرات و تعداد بی‌شمار منابع مکتوب، مقالات الکترونیک یا چاپی، در کنار نظرسنجی‌ها و مردم‌نگاری است. پژوهش اسنادی یکی از سه نوع اصلی تحقیقات اجتماعی است و مسلماً بیشترین استفاده را از این سه مورد در طول تاریخ، جامعه‌شناسی و سایر علوم اجتماعی داشته است (اسکات^۲، ۲۰۰۶).

یافته‌های پژوهش

همان‌طور که بیان شد مأموریت اصلی موسی علیه‌السلام و بالطبع یهود، جهاد در راه خدا، اشغال سرزمین موعود یعنی فلسطین امروزی به‌عنوان مأموریت آخرالزمانی قوم یهود بود. خداوند به آنان مژده داد که در آنجا قوم یهود در راحتی و نعمت فراوان زندگی خواهد کرد. این اولین

1 Documantay Research

2 Scott

تجربه یهود از تصور مدینه فاضله (به تعبیر فلاسفه اسلامی)، آرمان شهر (به تعبیر افلاطون) یا همان یوتوپیا (به تعبیر تامس مور) بود که بخش مهمی از پازل آینده اندیشی قوم یهود است.

منجی

چنان که قبلاً بیان شد، دعوا بر سر تاریخ فردا بود و نه گذشته. «بنی اسرائیل» در مواجهه با «بنی اسماعیل»، پیش از آنکه متوجه گذشته یا دعوا در زمان حال، عصر ظهور اسلام و حضور پیامبر اکرم (ص) باشند، به تاریخ فردا، تصرف زمین و تأسیس دولت جهانی بنی اسرائیلی می اندیشید و به همین منظور، با تحریف تاریخ رفته بر انبیا و رسل و خلاف کلام آسمانی انبیای خود، به جای اسماعیل (ع)، اسحاق (ع) را قربانی، «قدس» را قربانگاه و تأسیس دولت جهانی در آخر الزمان را منسوب به خود کرده و مؤسس آن دولت را نجات بخشی از بنی اسرائیل معرفی نمودند (شفیعی سروستانی، ۱۳۹۹).

این منجی در زبان عبری ماشیح نام دارد که واژه فارسی مسیحا از روی آن ساخته شده است و در اصل به وجود مقدس امام عصر عجل الله تعالی فرجه اشاره دارد.

یکی از پایه های اساسی و اصول مهم آیین یهود، ایمان به ظهور ماشیح و دوره نجات (گئولا) است. طبق نظر هارامبام، هر فرد (یهودی) که به ماشیح اعتقاد نداشته باشد و یا چشم به راه آمدن او نباشد، منکر سخنان حضرت موسی و سایر انبیای بنی اسرائیل است، زیرا همان طور که ذکر خواهد شد، موضوع ماشیح بکرات در متون مقدس عنوان گشته است.

شخصیت ماشیح

الف) ماشیح: بشر خاکی

«ماشیح، انسانی است خاکی از اولاد بشر که به صورت عادی متولد شده است» و اصل و نسب او به حضرات داود و سلیمان می رسد.

ب) ماشیح در هر دوره

امکان آمدن ماشیح در هر دوره وجود دارد؛ اما نه به این معنا که او در وقت مناسب برای ظهور از آسمان ها پائین آمده و در زمین ظاهر خواهد شد، بلکه او همیشه روی زمین است.

ج) شخصیت و صفات خاص ماشیح

یشعیان نبی در وصف او چنین می‌گویند: «روح خداوند بر او خواهد آمد. روح عقل و فهم، روح تدبیر و توانایی، روح دانش و ترس الهی و او با ترس الهی الهام می‌گیرد، با دید چشمانش قضاوت نخواهد کرد و با شنیده گوش‌هایش فتوی نخواهد داد. تهیدستان را با عدالت داوری کرده و برای افتادگان زمین، با تساوی حقوق تصمیم خواهد گرفت و (ظالمان) زمین را با عصای (سخن) دهان خود می‌کوبد و شریران را با نفس (نسیم) لب‌های خود از بین خواهد برد.» طبق عقیده هارامبام (موسی بن میمون): «عقل و دانش او از حضرت سلیمان نیز بیشتر خواهد بود. او از پدران قوم یهود (ابراهیم، اسحق و یعقوب) و نیز از همه انبیای بنی اسرائیل که پس از حضرت موسی برانگیخته شدند، بلندمرتبه‌تر خواهد بود.» (شوحط و آبایی ۱۳۷۹).

آخرالزمان (عصر گئولا)

وقایع آخرالزمان یا عصر گئولا یا نجات نهایی از منظر یهود به شرح زیر است.

۱. احیای سنت‌های اولیه عبادت یهود:
اساس عبادت یهود بر تقدیم قربانی‌ها قرار گرفته است که امروزه این عبادات با خواندن تفیلا (نماز) جایگزین شده‌اند. با ظهور ماشیح، آن مراسم دوباره احیا خواهند شد.
۲. پایان بدی و گناه:
«خداوند صاحب قدرت می‌فرماید در آن روز (نجات) من اسامی بت‌ها را از زمین منقطع خواهم کرد و آنها دیگر یادآوری نخواهند شد.» (زخریا). درك الهيئ و آگاهی واقعی از وجود خداوند:
«زمین از دانش الهی مملو خواهد شد، همانند آب‌هایی که دریا را می‌پوشانند» (یشعیا)
«زمین از دانش الهی و شناخت جلال او مملو خواهد شد، همانند آب‌هایی که دریا را می‌پوشانند» (حقوق)
«خداوند می‌فرماید پس از آن ایام، دانش خود را در نهاد آنها گذارده و تعالیم خود را بر قلب آنها خواهم نوشت... (به گونه‌ای که) دیگر کسی هم‌نوعش را تعلیم نخواهد داد و

- کسی برادرش را درس نخواهد داد که: «خدا را بشناسید»، زیرا همه (انسان‌ها) مرا خواهند شناخت از کوچکترین تا بزرگترین آنها» (یرمیا).
۳. پرستش و ستایش جهانی خداوند:
- «که در آن هنگام (زبان) ملت‌ها را به زبانی پاک و منزّه تبدیل خواهم کرد که آنها نام خداوند را خوانده و او را یکسان عبادت خواهند نمود» (صفینیا): «خداوند بر تمامی زمین پادشاه خواهد بود، در آن روز، خداوند یکتا و نامش یکتا خواهد بود» (زخریا).
۴. همزیستی مسالمت‌آمیز و صلح جهانی:
- «آنها شمشیرهای خود را شکسته و به گاو آهن (تبدیل خواهند کرد) و نیزه‌های خود را به قیچی‌های شاخه‌زنی (مبدل می‌کنند). ملتی بر ملت دیگر شمشیر نخواهد کشید و دیگر جنگ نخواهند آموخت» (یشعیا-میخا).
- «تیر و کمان جنگ از بین می‌رود و (ماشیح) با ملت‌ها از صلح صحبت خواهد کرد» (زخریا).
۵. رستخیز مردگان:
- رستخیز مردگان، آخرین اصل از اصول سیزده‌گانه ایمان یهود است و تاحدودی از موضوع ماشیح و گئولا مجزاست. باین حال چون بعد از نجات نهایی واقع شده و آخرین مرحله گئولا محسوب می‌شود، در این مبحث ذکر شده است.
- «مردگان تو زنده خواهند شد... ای خفتگان خاک، برخیزید و ترنم کنید» (یشعیا).
- «بسیاری از خفتگان خاک زمین بیدار خواهند شد و گروهی از اینها (که صالح باشند) برای زندگی ابدی خواهند بود» (دانیال).
۶. برکت و سعادت و پایان بیماری‌ها:
- «در آن زمان چشم نابینایان روشن شده و گوش ناشنویان باز خواهد شد. در آن زمان فرد لنگ همانند گوزن جست‌وخیز کرده و زبان انسان لال ترنم خواهد کرد» (یشعیا).

«شما را از تمام ناپاکی‌ها و پلیدی‌هایتان نجات می‌دهم، غله را بارور نموده و آن را زیاد خواهم کرد و دیگر برای شما قحطی قرار نخواهم داد» (یحزقل).

۷. وقوع معجزاتی عظیم‌تر از معجزات خروج بنی‌اسرائیل از مصر:
«خداوند می‌فرماید از این‌رو ایامی خواهند آمد که (به علت وقوع معجزاتی عظیم) دیگر انسان‌ها با تعجب نخواهند گفت، زنده است خدایی که بنی‌اسرائیل را از مصر خارج نمود» (یرمیا).

دوره قبل از ظهور

زمان ظهور ماشیح که توسط خداوند تعیین شده است، رازی بسیار پوشیده و پنهان است. باین وجود، نشانه‌های بسیاری در مورد شرایط آمدن او بیان شده است. بخشی از این شرایط، اضطراب آمیز و نگران‌کننده هستند.

آنها شمشیرهای خود را شکسته و به گاو آهن تبدیل خواهند کرد و نیزه‌های خود را به قیچی‌های شاخه‌زنی (مبدل می‌کنند). ملتی بر ملت دیگر شمشیر نخواهد کشید و دیگر جنگ نخواهند آموخت.

در کنار شرایط سخت و سهمگین، علائم و نشانه‌های مسرت‌بخش و امیدوارکننده نیز درباره زمان قبل از آمدن ماشیح پیش‌بینی شده است.

«پیشرفت و خوشبختی نسبتاً زیاد مردم دنیا، تجدید حیات در مطالعه تورات و علوم دینی، باز شدن دروازه‌های عقلانی در بالا و چشمه‌های حکمت در پایین (که «باز شدن دروازه‌های عقلانی در بالا» با ظهور و پیشرفت.

تعالیم رمزی و عرفانی در تورات و کتب آسمانی، بسیار مشهود است و «باز شدن چشمه‌های حکمت در پایین» اشاره به پیشرفت‌ها و اکتشافات علمی و فناوری امروز است». همچنین گفته شده است «هنگامی که ماشیح به پاخیزد، علائم شگفت‌انگیز و معجزات بسیاری در دنیا به وقوع می‌پیوندند.

سرزمین موعود

بنی اسرائیل با استناد به چند آیه از تورات محرف، تصرف صهیونیستی فلسطین و تملک سرزمین بین دو روز نیل و فرات را وعده خداوند متعال به خودشان اعلام و با دسیسه و حمایت استعمار انگلستان، اقدام به تصرف عدوانی سرزمین مقدس کردند و رؤیای دورخیز به سوی تأسیس دولتی جهانی را در سر پرورده و مقدمات آن را فراهم آوردند (شفیعی سروستانی، ۱۳۹۹). چند نمونه از آیات عهد عتیق که بر بخشیده شدن این سرزمین به بنی اسرائیل اشاره دارد عبارتند از:

- خداوند بر ابرام ظاهر شد. فرمود: من این سرزمین را به نسل تو خواهم بخشید (پیدایش ۷:۱۲).
- خدا به ابرام فرمود: من همان خداوندی هستم که تو را از شهر اور کلدانیان بیرون آوردم تا این سرزمین را به تو بدهم (پیدایش ۷:۱۵).
- آن روز خداوند با ابرام عهد بست و فرمود من این سرزمین را از نهر مصر تا نهر فرات به نسل تو بخشیدم (پیدایش ۱۸:۱۵).
- سرزمین کنعان را که اکنون در آن غریب هستی تا ابد به تو و به نسل تو خواهم بخشید... (پیدایش، ۱۱۸:۱۷). وظیفه تو و فرزندانت و نسل های بعد این است که عهد مرا نگاه دارید و... (پیدایش ۲۶:۲-۵).
- خداوند بر ابرام ظاهر شد و گفت: ... اگر سخن مرا شنیده و اطاعت کنی با تو خواهم بود و تو را بسیار برکت خواهم داد و تمامی این سرزمین را به تو و نسل تو خواهم بخشید (پیدایش ۲۶:۳).
- خداوند به موسی گفت این قوم را که از مصر بیرون آوردی به سوی سرزمینی که وعده آن را به ابراهیم و اسحاق و یعقوب داده ام، هدایت کن، چون به آنها قول داده ام که آن را به فرزندان ایشان ببخشم (خروج ۱:۳۳).

- خداوند به موسی گفت: این است سرزمینی که من به ابراهیم و اسحاق و یعقوب وعده داده‌ام که به فرزندانشان بدهم (تثنیه ۴:۳۴).

اولاً اسحاق علیه‌السلام تنها فرزند و نخست زاده از فرزندان حضرت ابراهیم علیه‌السلام نبود و وعده خداوند متعال، اگر نگوییم ابتدائاً مشمول اسماعیل علیه‌السلام و فرزندان ایشان است، حداقل ایشان را نیز شامل شده و منحصر به بنی‌اسرائیل که خود را از فرزندان اسحاق علیه‌السلام می‌دانند، نمی‌شود. ثانیاً این وعده مشروط به احراز شرایط لازم، دوری از گناه و عصیان بوده و صرفاً متکی به دریافت غیرالهی و متعصبانه قومی و قبیله‌ای نمی‌باشد. ثالثاً جز این احراز شرایط لازم برای تأسیس دولتی در ابعاد جهانی و ادعای شمول فرهنگی و تمدنی یک دین، در گروی تحقق دین کامل، کتاب کامل و ختم پیامبری در میان آنهاست؛ در صورتی که هیچ‌یک از این شرایط و مقدمات برای بنی‌اسرائیل جمع نبوده و نخواهد بود (شفیعی سروستانی، ۱۳۹۹).

آینده اسرائیل

مهدی جاودانی مقدم و عباس برجویی فرد در مقاله‌ای با عنوان «آینده اسرائیل؛ بقا یا فروپاشی، در چارچوب نظریه آینده‌پژوهی پیترو شوارتز باتا کیدبر دیدگاه مقام معظم رهبری» به این موضوع می‌پردازند. اگرچه این مقاله از دید دو پژوهشگر ایرانی مسلمان نوشته است و کلیت مقاله موضوع این پژوهش نیست، در بخش‌هایی از مقاله به دیدگاه‌های صهیونیست‌ها پرداخته می‌شود و بنابراین مرور آنها در این پژوهش لازم است.

موضوع فروپاشی اسرائیل، ریشه در احساس درونی صهیونیست‌ها دارد. حتی پیش از تأسیس اسرائیل در سرزمین فلسطین اشغالی، بسیاری از صهیونیست‌ها بر این باور بودند که رؤیای تحقق آرمان صهیونیسم، امری ناممکن است. با شعله‌ور شدن آتش انتفاضه مسجدالاقصی، برخی از مطبوعات اسرائیل، بارها از موضوع فروپاشی اسرائیل سخن گفتند. روزنامه اسرائیلی *یدیعوت احرونوت* (۲۷ ژانویه ۲۰۰۷ / ۱۳۸۵) در مقاله‌ای با عنوان «برای روز مبادا، در خارج آپارتمان می‌خرند»، یکی از واقعیت‌های پنهان جامعه اسرائیل را آشکار کرد. *مجله نیوزویک* (۲ آوریل ۲۰۰۲ / ۱۳۷۸) ضمن درج ستاره داوود روی جلد خود، این پرسش را در صفحات

داخلی اش مطرح کرد: «آینده اسرائیل و بقای آن چگونه ممکن است؟» روزنامه ییدیعوت احرونوت (۲۷ ژانویه ۲۰۰۷ / ۱۳۸۵) نیز در مقاله‌ای با عنوان «عقربه‌های ساعت برای دولت اسرائیل به نقطه صفر نزدیک می‌شود»، آثار متعددی از دغدغه فروپاشی اسرائیل را بیان کرد. بحران دائمی تهدیدات امنیتی اسرائیل مفهوم تهدیدات امنیت ملی در اسرائیل از زمان شکل‌گیری تاکنون دچار تحولاتی شده است که آنها را می‌توان به چند دوره تقسیم کرد:

تغییر در توازن جمعیتی

تغییر در توازن جمعیتی رژیم صهیونیستی توانسته، موفقیت زیادی در جذب مهاجر به فلسطین داشته باشد، اما دلایل مختلفی از جمله بالاتر بودن آمار نرخ رشد جمعیتی فلسطینی‌ها نسبت به یهودیان، موجب برهم خوردن موازنه جمعیتی به سود فلسطینی‌ها شده است. درصد رشد جمعیت یهودیان حدود ۱/۸۵ است؛ در حالی که آمار رشد فلسطینی‌ها به ۴/۳ درصد یعنی بیش از دو برابر رشد جمعیت یهودیان می‌رسد. مقامات اسرائیل، با ابراز نگرانی از افزایش جمعیت فلسطینیان، از این موضوع به عنوان «بمب جمعیتی» نام برده‌اند. بر این اساس، به‌طور مداوم از عامل جمعیت، به‌عنوان چالش و بحران اصلی دولت اسرائیل طی دهه‌های آینده سخن گفته می‌شود. محور و اساس نگرانی و دغدغه این افراد، برهم خوردن موازنه جمعیتی به سود فلسطینی‌ها طی دو دهه آینده و در اقلیت قرار گرفتن اسرائیلی‌هاست. این نگرانی جدی بین سیاست‌مداران اسرائیلی و متفکران یهودی، باعث درپیش گرفتن سیاست‌های راهبردی در سطوح سیاسی و امنیتی شده است.

جدول ۱. درصد جمعیت اعراب و یهودیان ساکن فلسطین در سال ۱۴۲۹/۲۰۵۰

جمعیت	اعراب	یهودیان
فلسطین اشغالی	۲۹	۷۱
فلسطین (کرانه باختری و غزه)	۹۱	۹
کل سرزمین فلسطین	۶۳	۳۷

حکومت جهانی یهود

- کنفرانس وین (۱۸۱۵)

آنچه در این سال باب میل خانواده روتشیلد [ثروتمندترین خانواده جهان] درنیامد، کنفرانس وین بود که از سپتامبر ۱۸۱۴ آغاز شد و در ۸ ژوئن این سال به پایان رسید. علت اینکه کنفرانس وین برای خانواده روتشیلد اهمیت داشت، آن بود که بسیاری از کشورهای اروپایی به دلیل بدهی مدیون آنان بودند و آنها از این موضوع به عنوان اهرمی برای سلطه کامل سیاسی بر بیشتر جهان استفاده می‌کردند و از این رو به دنبال ایجاد شکلی از حکومت جهانی بودند.

این کنفرانس برای خانواده روتشیلد آغاز خوبی داشت؛ به طوری که باعث شدند کشور سوئیس برای همیشه خود را در جنگ‌ها بی طرف اعلام نماید. به این ترتیب آنان قلمرویی حاکمیتی برای خود دست و پا کردند تا از آنجا طرفین متخاصم را در جنگ‌هایی که به نوعی کارخانه تولیدکننده بدهی برای آنان محسوب می‌شد، تأمین مالی نمایند. باین حال، هنگامی طرح نهایی آنان برای ایجاد حکومتی جهانی بازماند که الکساندر اول، تزار روسیه - یکی از معدود قدرت‌های بزرگی که تسلیم نظام بانکی خانواده روتشیلد نشده بود - از پذیرش طرح حکومت جهانی امتناع ورزید.

- پایه‌ریزی دولت یهود (۱۸۹۷)

خانواده روتشیلد کنگره جهانی صهیونیسم را در جهت ارتقای جایگاه صهیونیسم ایجاد می‌کنند. صهیونیسم به عنوان جنبشی سیاسی به تصویر کشیده می‌شود که دنبال تأمین وطنی برای یهودیان است. اما در واقع این حرکت توطئه‌ای است تا کل جهان را تحت لوای حکومتی جهانی قرار دهد که توسط یهودیان و به ویژه خانواده روتشیلد اداره و کنترل می‌شود (واحدی، ۱۳۸۹).

کتاب دولت یهود که در سال ۱۸۹۶ میلادی توسط تئودر هرتسل (پایه‌گذار صهیونیسم) نوشته شده، متن مقدس صهیونیسم است و رژیم صهیونیستی براساس آینده مطلوب ترسیم شده در این کتاب تأسیس شد.

هرتصل می نویسد «ممکن است برخی افراد مرفه ما معتقد باشند که این فشارها [یهودی ستیزی] هنوز آن قدر توان فرسا نیستند تا مهاجرت را توجیه کنند و خروج های اجباری مردم نشان دهنده تمایل نداشتن آنان برای مهاجرت است. همین طور است؛ زیرا آنها نمی دانند به کجا بروند، زیرا آنها فقط از چاله به چاه می افتند، اما ما مسیر سرزمین موعود را به آنها نشان می دهیم و نیروی شکوهمند اشتیاق باید به مقابله با نیروی وحشتناک عادت پردازد.

بخش عمده کتاب به طرح دولت یهود که در آن زمان آینده مطلوب^۱ یا همان چشم انداز^۲ یهودیان بوده است اختصاص دارد که اکنون در قرن بیست و یکم این آینده مطلوب تاحدزیادی تحقق پیدا کرده و تبدیل به تاریخ اسرائیل شده است. اما بخشی از این کتاب چشم انداز خود را درباره جهان پس از تشکیل دولت یهود ترسیم می کند: «اما روزی که در سرزمین خودشان مستقر شوند دیگر هیچ امکانی برای تشتت آنها در سراسر جهان وجود نخواهد داشت. سرگردانی قوم یهود نمی تواند دوباره شکل بگیرد؛ مگر اینکه تمدن کل زمین فروپاشیده شود که چنین نقطه اوجی فقط برای نادانان بیم ایجاد می کند. تمدن کنونی ما برای دفاع از خود دارای سلاح های پیشرفته ای است.»

در بخش پایانی کتاب، چشم انداز دولت یهود به زیبایی ترسیم می شود. «اجازه دهید بار دیگر گفته های آغازین خودم را تکرار کنم؛ یهودیان که خواستار یک دولت هستند، به آن خواهند رسید. سرانجام، ما همانند انسان هایی آزاد در خاک خود زندگی خواهیم کرد و به آرامی در خانه های خود خواهیم مرد. جهان با آزادی ما، آزاد و با ثروت ما، ثروتمند و مجذوب عظمت ما خواهد شد. هر آنچه برای رفاه خود انجام می دهیم، بی اندازه و به نحوی مفید، به نفع بشریت اثر خواهد داشت. (هرتصل، ۱۳۹۴).

- دومین تلاش (۱۹۱۹)

خانواده روتشیلد از کنفرانس صلح و رسای استفاده می نمایند تا دومین تلاش آشکار خود را برای تشکیل حکومت جهانی به نتیجه برسانند؛ حکومتی که آنان به بهانه پایان تمام جنگ ها (که

1 Preferred Future

2 Vision

البته خود آنان مسبب آنها بودند) تبلیغ آن را می‌کردند. آنان این حکومت را جامعه ملل می‌نامند. خوشبختانه این طرح از سوی کشورها مورد قبول قرار نمی‌گیرد و کنار گذاشته می‌شود؛ اما پیش از آن، رئیس آینده‌کنگره جهانی صهیونیسم، ناحوم سوکولوف^۱ درخصوص این طرح اظهار می‌دارد:

«جامعه ملل، طرحی یهودی است. ما این طرح را پس از مبارزه‌ای ۲۵ ساله ایجاد نموده‌ایم.»

- اعتراف (۱۹۲۸)

در صفحه‌ی ۵۷۲ از نسخه اول ماه ژوئن نشریه نمایشنامه انتقادی پاریس^۲ - متعلق به خانواده روتشیلد - نامه‌ای از باروخ لوی مارکس به چاپ می‌رسد که گزیده‌ای از آن به این شرح است: «مردمان یهودی به‌طور کلی، خود مسیح موعود خواهند بود. آنان با انقراض نژادهای دیگر، با برچیدن مرزها، نابودی حکومت‌های سلطنتی و با تأسیس جمهوری جهانی که یهودیان در هر کجای آن از امتیاز شهروندی بهره‌مند خواهند شد، به حکومتی جهانی خواهند رسید. در این نظم نوین جهانی فرزندان اسرائیل بدون مواجهه با هیچ مخالفتی، تمام رهبران را تجهیز خواهند کرد. حکومت‌های متشکل از اقوام گوناگون که جمهوری جهانی را شکل می‌دهند، بدون هیچ مشکلی در دست یهودیان خواهند بود. در آن هنگامه حاکمان یهودی خواهند توانست تا قانون‌داری خصوصی را منسوخ نمایند و از منابع هر کشوری استفاده کنند. به‌این ترتیب، این وعده تلمود محقق خواهد شد که زمانی دوران مسیح خواهد آمد که یهودیان تمام دارایی‌های جهان را به‌دست گیرند.»

- سومین تلاش (۱۹۴۵)

هنگامی که سومین تلاش آشکار خانواده روتشیلد برای تشکیل حکومتی جهانی به‌ثمر رسید (یعنی تصویب دومین جامعه ملل در این سال که آن را سازمان ملل نامیدند)، گام بسیار بزرگی در جهت هدفشان، یعنی سلطه بر جهان برداشتند.

1 Nahum Sokolow
2 La Revue de Paris

- سیطره مالی (۱۹۵۰)

اعداد و ارقام نشان می دهد که طبق برنامه ریزی خانواده روتشیلد، بدهی تمام کشورهای که درگیر جنگ دوم جهانی شده بودند، چندین برابر افزایش پیدا کرده است؛ به این ترتیب این کشورها بیشتر و بیشتر تحت کنترل یهودیان قرار می گیرند. بین سال های ۱۹۴۰ و ۱۹۵۰، بدهی دولت فدرال ایالات متحده با افزایش ۵۹۸ درصدی، از ۴۳ میلیارد دلار به ۲۵۷ میلیارد دلار افزایش پیدا کرد. در خلال همان دوره، بدهی دولت ژاپن ۱۳۴۸ درصد، بدهی دولت فرانسه ۵۸۳ درصد و بدهی دولت کانادا ۴۱۷ درصد افزایش یافت (هیچکاک، ۱۳۹۱).

در حال حاضر بدهی امریکا بیش از ۲۷ هزار میلیارد دلار است (بیانیه ماهانه بدهی عمومی ایالات متحده، ۲۰۲۱).

- طرح حکومت جهانی (۱۹۵۰)

در تاریخ هفتم فوریه، جیمز پاول واربورگ^۱ با حضور در مجلس سنا اظهار می دارد: «چه بخواهیم چه نخواهیم، حکومت جهانی در راه است. تنها سؤالی که در این خصوص مطرح می شود آن است که آیا این حکومت جهانی با لشکرکشی به نتیجه می رسد یا با توافق طرف ها؟ در نتیجه خانواده روتشیلد روی طرح حکومت جهانی کار می کنند و در ابتدا به منظور متمرکز کردن نظام های اقتصادی کل جهان، طرحی سه مرحله ای را آغاز می کنند:

۱. استیلای بانک مرکزی بر اقتصادهای ملی سراسر جهان؛
۲. متمرکز ساختن اقتصادهای منطقه ای از طریق آبرکشورها همانند اتحادیه اروپا و اتحادیه های تجاری منطقه ای مانند موافقتنامه تجارت آزاد آمریکای شمالی (پیمان نفتا)^۲؛
۳. متمرکز ساختن اقتصادی جهانی از طریق بانک مرکزی جهانی، ارز جهانی و پایان دادن به استقلال ملی از طریق لغو تمام تعرفه های تجاری با طرح معاهداتی چون موافقتنامه عمومی تعرفه و تجارت^۱.

1 James Paul Warburg

2 NAFTA

- سهم رسانه‌ها (۱۹۹۱)

دیوید راکفلر (از وابستگان خاندان خانواده روتشیلد) در کنفرانس بیلدربرگ که در تاریخ ششم تا نهم همین سال در بادن-بادن^۲ آلمان برگزار می‌شود، مطلب ذیل را بیان می‌کند:

«ما از مدیران واشنگتن‌پست^۳، نیویورک‌تایمز^۴، مجله تایم^۵ و دیگر نشریات معتبر که در جلسات ما حضور به هم می‌رسانند و تقریباً چهل سال است که با بصیرت به وعده‌هایشان پایبند هستند، کمال تشکر را داریم. اگر فعالیت‌های ما در این سال‌ها در معرض جنجال رسانه‌ای و دید عموم قرار می‌گرفت، غیرممکن بود که بتوانیم طرح‌های خود را پیش ببریم؛ اما حالا جهان پیچیده‌تر شده، آماده خیزش به سمت حکومتی جهانی است. به‌طور قطع، حاکمیت فراملیتی نخبگان روشنفکر و بانکداران در سطح جهان - نسبت به حق حکومت بر خود که در قرن‌های گذشته حاکم بوده - ارجح است» (هیچکاک، ۱۳۹۱).

- پروتکل‌های حکمای صهیون

برخی از یهودشناسان اعتقاد دارند صهیونیزم، یک جنبش سیاسی صرف است که با استفاده ابزاری از ایدئولوژی یهود، برای تسلط بر تمامی زمین و تشکیل حکومت جهانی خویش برنامه‌ریزی می‌کند و تنها برای ردگم کردن و فریب، اسرائیل را در معرض دید قرار داده است. فتنه‌های امروز بشر ریشه در «پروتکل‌های حکمای صهیون» دارد و پروتکل‌ها با بیش از صد سال سابقه ریشه در «تلمود» دارد که به قریب دو هزار سال پیش برمی‌گردد.

تلمود مظهر باورها و اعتقادات دینی یهود صهیونی است و پروتکل‌ها، برنامه علمی و راهبردی آنان. در فرهنگ تلمود، قوم یهود، برگزیدگان خداوند هستند و هر کس غیریهود، یش از یک شیء نیست. شیئی بی ارزش که برای استفاده قوم مختار آفریده و تسخیر شده است.

از نظر تلمود هر کس که یهودی نیست، دشمن است و باید از سر راه برداشته شود. «گویم»

1 GATT

2 Baden- Baden

3 Washington Post

4 New York Times

5 Time

است و «گویم» حیوانی زبان بسته و بی شعور است. در فرهنگ تلمود، جان، مال و ناموس «گویم» بر یهودیان حلال است. چه آنکه آنان برای بهره‌برداری و استواری قوم یهود به وجود آمده‌اند. جان و مال «گویم» بهایی ندارد و تا حرمتی داشته باشد. ناموس «گویم» برای تلمودیان مباح است. گویم تنها به صورت ظاهر، انسان آفریده شده است؛ آن هم نه به خاطر اهمیت خودش که به خاطر بهره‌وری قوم برگزیده الهی. این فرهنگ تلمود است و پروتکل‌ها، راه علمی این فرهنگ و تشکیل مملکت جهانی یهود و حکومت استبدادی فرزندان داوود (واحدی، ۱۳۸۹).

– نظام سرمایه‌داری محصول یهود

ورنر سومبارت در پژوهش عمیق و مستند خود در سال ۱۹۱۱ به این نتیجه رسید که نقش یهودیان در پیدایش نظام سرمایه‌داری بیش از پیوریتن‌ها بوده و پروتستانیسیم و پیوریتانیسم همان یهودیت است.

سومبارت، اقتصاددان آلمانی این دیدگاه را در مقابل دیدگاه ماکس وبر مطرح کرده بود. براساس دیدگاه سومبارت، یهودیان هم روح سرمایه‌داری و هم ساختار بیرونی و نهادی آن را شکل داده‌اند و این تغییرات به تفکر آنها برمی‌گردد: تبدیل و تحول اعتبار مالی از موضوعی شخصی به رابطه‌ای غیرشخصی (اوراق بهادار): برات، اسناد مالی، اوراق قرضه عمومی؛ به معرض خرید و فروش قرار داده شدن اوراق بهادار و متحرک شدن آن؛ ضمانت اوراق بهادار؛ بنیان نهادن و گسترش تجارت در سطح بین‌المللی؛ پیاده کردن اصول مدرن بازرگانی و حسابداری؛ پایه‌ریزی بازار سهام و تجاری کردن تمام فعالیت‌های اقتصادی؛ حمایت از انجام معاملات تجاری بدون هیچ قید و محدودیتی؛ ترویج تبلیغ کالا و پول‌دوستی؛ دمیدن روحیه مدرن در تمام ارکان حیات اقتصادی. باتوجه به متون یهودیان در حوزه اقتصادی و رویکرد مالی آنها به نظر می‌رسد دیدگاه سومبارت نسبت به وبر برای تحلیل نظام سرمایه‌داری، قدرت تبیین بیشتری داشته باشد (هرتصل، ۱۳۹۴).

- معاد

آخرت‌شناسی از آن جهت که با غیب و به آینده نادیده بشر ارتباط دارد، همواره از مهم‌ترین دغدغه‌های انسان و نیز از بحث‌انگیزترین آموزه‌های ادیان بوده است. براساس آموزه‌های قرآنی، همه انبیا به بهشت و سعادت پشارت داده‌اند و پیروان خویش را از سرکشی و عصیان و شومی عاقبت این اعمال انذار داده‌اند و فلسفه نبوت انذار و تبشیر بوده است و اتمام حجت خداوند بر مردم، تا در روز قیامت عذری در برابر محبت های الهی باقی نمانده باشد. بنابر چنین آموزه‌هایی، موسی بن عمران، پیامبر بزرگ خداوند نیز می‌باید پیروان خود را نسبت به آینده ایشان انذار داده باشد و بحث معاد میان یهودیان مانند دیگر ادیان از همان ابتدای نبوت وی مطرح شده باشد. اما به دلیل انحرافات از آیین اصلی و وحیانی موسی علیه‌السلام، یهودیان اعتقاد روشنی به آخرت و روز جزا ندارند و جزای اعمالشان را بیشتر در این جهان می‌دانند. متخصصان علوم ادیان برآنند که اعتقاد به بهشت و جهنم و روز جزا در تورات مطرح نشده و این عقیده پس از همجواری بنی‌اسرائیل با ایرانیان در دوره اسارت بابلی، از آیین زرتشتیان تأثیر گرفته است. به نظر می‌رسد مهم‌ترین و اولین منابع تشریح اعتقاد به معاد در منابع دین یهود، کتاب تلمود است. در کتاب گنجینه تلمود آمده است معاد جزو اصول دین یهودیان است و انکار آن گناهی بزرگ محسوب می‌شود؛ اما گروهی از یهودیان به نام فرقه صدوقیان معتقد به نابودی روح همراه با معدوم شدن جسم بوده‌اند. همچنین در این که آیا معاد شامل همه انسان‌هاست یا بعضی از اقشار مردم را شامل می‌شود، میان دانشمندان یهودی اختلاف است (آرام، ۱۳۸۷).

بررسی دیدگاه(های) آینده‌پژوهانه یهود

یهودیان به موقع دریافته بودند با توجه به مشکلاتی که در جوامع مختلف داشته و دارند، باید آینده‌پژوهی به عنوان یکی از جدیدترین دستاوردهای علم را در دستور کار قرار دهند. صهیونیسم برای کاستن از خطرات و چالش احتمالی پیش رو و همچنین تأثیرگذاری در تحولات جهانی

آینده، به این مهم یعنی «آینده پژوهی» نگاه ویژه‌ای دارد؛ به طوری که ایده تسلط بر دستگاه‌ها و ابزار عقیده‌ساز برای افکار عمومی جهان، یعنی سیطره بر خبرگزاری‌ها و شبکه‌های تلویزیونی، روزنامه‌ها و مجلات، کتب و سایت‌های مجازی از همینجا سرچشمه می‌گیرد.

مراکز آینده پژوهی رژیم اشغالگر

آینده پژوهی را نباید صرفاً یک شیوه علمی مجزا از انگیزه‌های سیاسی تحلیل‌گران دانست؛ بلکه ممکن است آینده پژوهی به ابزاری برای جهت‌دهی تصمیم‌گیرندگان تبدیل شود، از این روست که ایده آینده پژوهی به‌عنوان یک راهبرد کلان در سیاست‌های رهبران صهیونیستی اهمیت بسزایی دارد.

در راستای چنین ایده‌ای صهیونیسم به ایجاد مراکز مختلف مطالعاتی آینده پژوهی همت گماشته است.

الف) مؤسسه سیاست‌گذاری برای مردم یهود

«مؤسسه سیاست‌گذاری برای مردم یهود» (JPPI)^۱ مهم‌ترین مرکز صهیونیستی آینده پژوهی است که در این راستا فعالیت می‌کند و ارزیابی‌های سالانه JPPI در اختیار مهم‌ترین نهادها و سازمان‌های تصمیم‌گیرنده صهیونیسم درباره یهودیان قرار داده می‌شود و آنها نیز راهکارهای ارائه شده در این ارزیابی‌ها را اجرا می‌کنند.

آژانس یهود، سازمان‌های عمده صهیونیستی در امریکا، فرانسه و دیگر کشورها، دولت رژیم صهیونیستی و کمیته‌های مختلف کنست (پارلمان رژیم صهیونیستی)، از جمله نهادهای دریافت‌کننده این گزارش‌ها به حساب می‌آیند. در واقع، نتایج تحقیقات و آینده پژوهی مرکز JPPI تأثیر بسیار زیادی بر سیاست‌گذاری‌های کلان سران صهیونیستی و سازمان‌های آنها دارد.

مرکز آینده پژوهی سیاست‌گذاری برای مردم یهود که تمام تحولات جهانی را پیگیری می‌کند، در راستای اهداف صهیونیسم و همچنین تأثیرگذاری بر تحولات زمانی که در صحنه بین‌المللی اتفاق می‌افتد تحقیقات و ارزیابی‌های هدف‌مندی را دنبال می‌کند.

- به‌طور خلاصه مهم‌ترین فعالیت‌های مرکز JPPI را به شرح ذیل می‌توان برشمرد:
۱. ارائه گزارشات تحلیلی و ارزیابی‌های راهبردی در رابطه با تهدیدات و فرض‌های پیش روی رژیم جعلی صهیونیستی؛
  ۲. تهیه و ارائه گزارشات تحلیلی و پروژه‌های تحقیقاتی به تصمیم‌گیرندگان و رهبران صهیونیستی و همچنین سازمان اصلی صهیونیستی نظیر آژانس یهود، آپیک (AIPAC) و ...؛
  ۳. برگزاری نشست‌های تخصصی سالانه با شرکت رهبران و سیاست‌مداران صهیونیستی و همچنین مراکز مطالعاتی وابسته جهت ارائه ارزیابی‌های راهبردی؛
  ۴. ارائه و انتشار گزارشات تحلیلی از وضعیت یهودیان سراسر جهان؛
  ۵. تهیه و انتشار ارزیابی‌های راهبردی درخصوص برقراری رابطه یهودیان (صهیونیسم) با قدرت‌های جهانی آینده مثل چین؛
  ۶. ارائه گزارشات تحلیلی از چالش‌های فراروی رژیم صهیونیستی و یهودیان سراسر جهان؛
- ترسیم وضعیت و جایگاه صهیونیسم در تحولات جهانی شدن (آینده‌پژوهی صهیونیستی، ۱۳۸۸).

ب) مرکز مطالعات استراتژیک بگین - سادات

مرکز مطالعات راهبردی بگین - سادات (که با نام اختصاری آن، مرکز BESA^۱ نیز شناخته می‌شود) براساس ادعای وبگاه این مرکز، یک اندیشکده^۳ مستقل و غیرحزبی است که تحقیقات مربوط به سیاست را درمورد امور راهبردی خاورمیانه و جهانی، به‌ویژه امور مربوط به امنیت ملی و سیاست خارجی اسرائیل و صلح و ثبات منطقه‌ای انجام می‌دهد.

انتشارات و توصیه‌های مرکز BESA به تصمیم‌گیرندگان ارشد اسرائیلی نظامی و غیرنظامی، مراکز دفاعی و امور خارجه در اسرائیل و خارج از کشور، سپاه دیپلماتیک، مطبوعات، جامعه

1 American Israel Public Affairs Committee

2 Begin-Sadat Center for Strategic Studies

3 Think tank

دانشگاهی، رهبران جوامع یهودی در سراسر جهان و مردم تحصیل کرده معطوف است. این مرکز با مؤسسات تحقیقاتی راهبردی پیشرو در سراسر جهان، از آنکارا تا واشنگتن و از لندن تا سئول، روابط همکاری را توسعه داده است. این مرکز تحقیقات تخصصی در زمینه امور خارجه و دفاعی اسرائیل و ناتو را انجام می دهد (Begin-Sadat Center for Strategic Studies, 2021).

پ) مؤسسه مطالعات امنیت ملی

مؤسسه مطالعات امنیت ملی (INSS)^۱ تحقیقات نوآورانه، مرتبط و با کیفیت بالا را آغاز می کند که گفتمان عمومی موضوعات در دستور کار امنیت ملی اسرائیل را شکل می دهد و تجزیه و تحلیل سیاست ها و توصیه ها را به تصمیم گیرندگان، رهبران عمومی و جامعه راهبردی، در اسرائیل و خارج از کشور ارائه می دهد. این شرکت به عنوان بخشی از مأموریت خود، متعهد به تشویق شیوه های جدید تفکر و گسترش خطوط سنتی تحلیل استقرار است.

INSS در زمینه های مختلفی شامل مطالعات امنیتی و موارد مؤثر بر موضوعات راهبردی مربوط به امنیت ملی اسرائیل تحقیق می کند. کاربرد عملی تحقیق INSS به شکل تفکر «خارج از چارچوب» و طراحی گزینه های سیاست برای تصمیم گیرندگان در دولت، سازمان دفاعی، جامعه راهبردی و بخش خصوصی است.^۲

ت) مؤسسه مردم سالاری اسرائیل

مؤسسه مردم سالاری اسرائیل (IDI)^۳ یک مرکز تحقیقات و عملیات مستقل است که به تقویت بنیان های مردم سالاری اسرائیل اختصاص دارد. اسرائیل با اعطای معتبرترین جایزه خود به مؤسسه، جایزه اسرائیل برای یک عمر موفقیت، تأثیر مثبت تحقیقات و توصیه های IDI را تشخیص داده است.

مطالعات حوزه آینده پژوهی از جمله آینده مردم سالاری، آینده نیروی انسانی اسرائیل و... در گزارش های این مؤسسه به چشم می خورد.^۴

1 Institute for National Security Studies

2 European Institute of the Mediterranean (IEMed)

3 Israel Democracy Institute

4 Israel Democracy Institute (IDI), 2021

ث) مرکز امور عمومی اورشلیم

مرکز امور عمومی اورشلیم (JCPA)¹ یک مؤسسه تحقیقاتی مستقل برجسته است که در زمینه دیپلماسی عمومی و سیاست خارجی متخصص است. این مرکز که در سال ۱۹۷۶ تأسیس شد، صدها مطالعه و ابتکار توسط متخصصان برجسته در مورد طیف گسترده‌ای از موضوعات راهبردی تولید کرده است. این مرکز توسط دور گلد، سفیر سابق اسرائیل در سازمان ملل و مدیرکل وزارت امور خارجه اسرائیل اداره می‌شود.

به‌عنوان مثال به یکی از برنامه‌های مرکز اورشلیم می‌پردازیم. بیت‌المقدس در دیپلماسی بین‌المللی - دکتر دور گلد در کتاب "جنگ برای اورشلیم: اسلام رادیکال، غرب و آینده شهر مقدس"، حقوق قانونی و تاریخی اسرائیل را در بیت‌المقدس مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و خطرات سازش را که جنبش جدید جهادی به وجود می‌آورد، آشکار می‌کند. شهر مقدس^۲، جاستوس رید وینر به ساخت و سازهای غیرقانونی در اورشلیم نگاه می‌کند: تنوعی در مورد پدیده نگران‌کننده جهانی (۲۰۰۳). روزنامه نگار پیشکسوت اسرائیلی، ناداو شراگای، تقریباً یک قرن خشونت اعراب علیه یهودیان در اسرائیل را مستند می‌کند که ناشی از این افسانه رایج است که می‌گوید یهودیان درصدد تخریب مسجدالاقصی در اورشلیم در کتاب "الاقصی در خطر است" می‌باشد.

ایران و تهدیدات جدید برای غرب - این برنامه شامل مطالعات عمده سیاست‌گذاری توسط کارشناسان امنیتی و دانشگاهی در مورد استفاده ایران از تروریست‌های نیابتی و متحدانش در جنگ رژیم ایران علیه غرب و برتری منطقه‌ای نژاد پارس است. این مقاله همچنین شامل تهیه یک سند حقوقی مشترک با علمای برجسته اسرائیلی و بین‌المللی و شخصیت‌های عمومی در مورد آغاز مراحل قانونی علیه رئیس‌جمهور پیشین ایران محمود احمدی‌نژاد برای تحریک به نسل‌کشی و شرکت در نسل‌کشی بود.^۳

1 Jerusalem Center for Public Affairs

2 Regnery, 2007

3 Jerusalem Center for Public Affairs, 2021

ج) مجمع سیاست کوهلت

مجمع سیاست کوهلت^۱ به تازگی در سال ۲۰۱۲ تأسیس شده است؛ اما به طور مداوم در حال رشد است - امروز کارمندان آن به ۱۴۰ نفر می‌رسد - به طور مداوم نفوذ خود را در مراکز تصمیم‌گیری کنست، دولت و دادگاه‌ها افزایش می‌دهد و با تأثیرگذاری بر این اهرم‌های کلیدی قدرت، به طور مؤثری ایدئولوژی راست‌گرای اسرائیلی را در یک تصویر آزادی خواهانه امریکایی بازسازی می‌کند.

موشه کوپل، استاد گروه علوم رایانه در دانشگاه بار-ایلان، در رأس مجمع قرار دارد. او ایده پرداز و خلاق است؛ اما تنها نیست. دو فرد دیگر نیز وجود دارند که از ابتدا اکسیژن مورد نیاز انجمن را به صورت بودجه برای یک بستر بی‌سابقه برای انتشار ایده‌های بسیار خاص در اختیار انجمن قرار داده‌اند. آنها دو حامی اصلی مالی سازمان، میلیاردرهای یهودی امریکایی هستند. این هدف در توصیف خود سازمان در وب‌گاه رسمی آن (نسخه انگلیسی زبان) ذکر شده است: «مجمع سیاست‌های کوهلت تلاش می‌کند تا آینده اسرائیل را به‌عنوان دولت ملی یهود تأمین کند و مردم‌سالاری، آزادی فردی و اصول بازار آزاد در اسرائیل را تقویت کند.» (اسلوموویچ^۲، ۲۰۲۱).

ج) میتویم

مؤسسه سیاست‌های خارجی منطقه‌ای اسرائیل^۳ یک اندیشکده سیاست خارجی است که در سال ۲۰۱۱ تأسیس شده است.

فعالیت‌های میتویم شامل برنامه‌ریزی سیاست، تحقیق، کارگاه‌های تخصصی و رویدادهای عمومی، گفتگوی سیاست‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، نظرسنجی افکار عمومی، تعامل رسانه‌ای و جلسات توجیهی برای اعضای کنست، مقامات دولتی و دیپلمات‌های خارجی است.

1 Kohelet Policy Forum

2 Slyomovics

3 Israeli Institute for Regional Foreign Policies

ح) مرکز مطالعات خاورمیانه و آفریقایی موشه‌دایان

ایده تأسیس یک مؤسسه تحقیقاتی به‌عنوان نسخه اسرائیلی Chatham House انگلیس توسط Reuven Shiloah، یک مقام وزارت امور خارجه و اولین رئیس موساد شکل گرفت. شیلوه اندکی پس از اتمام برنامه‌ریزی مؤسسه جدید درگذشت. در مراسم سی‌امین روز پس از مرگ وی، مدیرکل دفتر نخست‌وزیری، تدی کولک، اعلام کرد که این مؤسسه نام Shiloah را یدک می‌کشد. این مؤسسه همراه با دانشگاه عبری اورشلیم، وزارت امور خارجه، وزارت دفاع و جامعه شرقی اسرائیل (سازمان چتر دانشمندان خاورمیانه) تأسیس و توسط ییتزاک اورون، یکی از سران سپاه اطلاعات اداره می‌شد. مطالعه‌ای که توسط پروفیسور گیل ایال از دانشگاه کلمبیا انجام شد، ثابت کرد که این مؤسسه با سپاه اطلاعاتی IDF که به‌طور منظم اسناد اطلاعاتی را در اختیار مؤسسه قرار می‌داد، همکاری نزدیک داشت. در سال ۱۹۶۵، این مؤسسه تحت نظارت دانشگاه تل آویو قرار گرفت؛ گرچه روابط پنهانی آن با جامعه اطلاعاتی سال‌ها پس از آن ادامه داشت و در دهه‌های اخیر پایان یافت. در سال ۱۹۸۳، این مؤسسه نام خود را به مرکز مطالعات خاورمیانه و آفریقایی موشه‌دایان^۱ تغییر داد (هزکانی^۲، ۲۰۱۳).

خ) گروه رویت^۳

گروه رویت یک سازمان غیرانتفاعی است که در سال ۲۰۰۴ توسط Gidi Grinstein به‌عنوان مؤسسه رویت تأسیس شد؛ تا به یک سازمان پیشگام، راهبردی و تأثیرگذاری تبدیل شود. رویت مدل‌های نوآورانه‌ای را ایجاد می‌کند تا به‌زعم خود چالش‌های اساسی کشور اسرائیل، جامعه اسرائیل و جهان یهود را برطرف کند.

رویت در اسرائیل و در سطح بین‌المللی فعالیت می‌کند و در سطوح مختلف رهبری و جامعه مرتبط با زمینه‌های امنیت ملی، روابط اسرائیل و یهودیان و توسعه اقتصادی - اجتماعی فعالیت می‌کند و به‌دنبال ایجاد تحول سازگار در این زمینه‌ها و دورزدن ظرفیت "شگفتی‌های اساسی"

1 Moshe Dayan Center for Middle Eastern and African Studies

2 Hazkani

3 Reut

است. شگفتی‌های اساسی زمانی اتفاق می‌افتد که یک ذهنیت غیرمرتبط با تغییرات بیرونی مخرب روبه‌رو می‌شود که تهدیدی برای اسرائیل و قوم یهود است.

فرایند رویت شامل چندین مرحله است:

۱. شناسایی نقاط کور در مناطق حیاتی اسرائیل و قوم یهود، و رفع آنها که مستلزم تغییر در ذهنیت و سازگاری عمیق است؛
۲. تدوین چشم‌انداز موردنظر از واقعیت؛
۳. توسعه راهبردها و رویکردها برای تحقق چشم‌انداز؛
۴. راهبری طرحی که با استفاده از مشارکت و همکاری با افراد و سازمان‌هایی که موضوع اصلی هستند، یک مدل یا راه حل جدید برای پاسخ به چالش ایجاد می‌کند.

رویت اصول اولیه تحقیق و تجزیه و تحلیل را با استفاده از سال‌ها تجربه خود در زمینه حل طیف گسترده‌ای از مسائل و دستیابی به درک خاصی از چالش ارائه می‌دهد. روش رویت را برای شناسایی و مشخص کردن نقاط کور راهبردی که منجر به استفاده ناکارآمد از زمان و منابع می‌شود و اغلب پیش‌بینی‌کننده بحران آینده است، به کار می‌گیرد.

رویت راهبردهای جدیدی را برای ده‌ها سازمان در اسرائیل و سراسر جهان یهود (مانند هیلل، سازمان نوآوری اسرائیل، شهرداری تل‌آویو و...) ایجاد کرده است (گروه رؤت^۱، ۲۰۲۱).

د) مؤسسه ون لیر اورشلیم

مؤسسه ون لیر اورشلیم تحقیقات میان‌رشته‌ای ابتکاری را در علوم انسانی و اجتماعی پرورش می‌دهد و روش‌های جدیدی را برای پرداختن به سؤالات موردغدغه جهانی که تأثیر ویژه‌ای برای جامعه اسرائیل و منطقه دارد، توسعه می‌دهد. تحقیق و مشارکت عمومی در انستیتوی ون لیر اورشلیم در حال حاضر در چهار خوشه موضوعی انجام می‌شود: مقدسات، دین و عرفی‌سازی؛ جهانی‌سازی و حاکمیت؛ علم، فناوری و تمدن؛ و اسرائیل در خاورمیانه. در کنار کار در خوشه‌های موضوعی، این مؤسسه پروژه‌ای گسترده را برای ارتقای برابری جنسیتی در اسرائیل

پرورش می‌دهد و به‌عنوان بستری برای تفکر در مورد چالش‌های لیبرال-دموکراسی و فراتر از آن عمل می‌کند. مؤسسه ون لیر اورشلیم شامل خانه آکادمی پولونسکی، پیشروترین برنامه بین‌المللی دکترای بین‌المللی در اسرائیل و همچنین انتشارات مؤسسه ون لیر است که مجلات برجسته دانشگاهی را به زبان عبری و همچنین کارهای اصلی در زمینه‌های اجتماعی و پیشرفته، اندیشه سیاسی و فرهنگ خاورمیانه، بیشتر به زبان عبری برای مخاطبان اسرائیلی منتشر می‌کند (مؤسسه ون لیر اورشلیم، ۲۰۲۱).

مدل مفهومی آینده‌اندیشی از منظر یهود در تصویر زیر قابل مشاهده است.

شکل ۱. مدل مفهومی آینده‌اندیشی از منظر یهود

به‌نظر می‌رسد با توجه به ریشه‌های تاریخی یهود (تعمیل در فرج موسی علیه‌السلام که محقق شد، فتح سرزمین موعود که در زمان موسی علیه‌السلام محقق نشد و...) که مفصلاً مورد بررسی قرار گرفت، یهود ساخت آینده خود را با استفاده از تمام امکانات مادی و معنوی ممکن (از جمله

سیطره بر تمامی انسان‌ها که طبق آموزه‌های تلمود حیواناتی به شکل انسان و در خدمت یهود آفریده شده‌اند و... مدنظر قرار داده و اقدامات اساسی در این زمینه انجام داده است و در حال انجام است. تأسیس کشور اسرائیل قطعه کوچکی از این پازل است که در زمینه تحقق بخشی از سرزمین موعود اشغال شده است و در کنار سایر قطعات پازل از نظر یهود حکومت جهانی را محقق خواهد نمود.

اندیشکده‌های زیادی در امریکا، اسرائیل و سایر کشورها در خدمت اهداف یهود به مطالعات مختلف از جمله آینده‌پژوهی اشتغال دارند و روی بسیاری از وقایع جهان تأثیرات غیرقابل انکار دارند؛ اگرچه از طرف دیگر تلاش دارند با عوامل رسانه‌ای و علمی خود گفتمان «توهم توطئه» را جایگزین هر گونه افشاگری نمایند.

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

در مقاله «آینده اسرائیل؛ بقا یا فروپاشی» در چارچوب نظریه آینده‌پژوهی پیترو شوارتز باتا‌کیدبر دیدگاه مقام معظم رهبری» با استفاده از نظریات آینده‌پژوهی، تأثیر دیدگاه پیشنهادی مقام معظم رهبری (مبنی بر تسلیح کرانه باختری و برگزاری همه‌پرسی) بر آینده رژیم صهیونیستی بررسی شده و با استفاده از شیوه سناریوپردازی براساس رویکرد پیترو شوارتز ضمن دسته‌بندی و بررسی مسئله در چارچوب هفت گام، به عوامل مؤثر در بقا و فروپاشی اسرائیل پرداخته شده است. در این میان، عواملی مانند:

۱. سناریوی قدرت برتر نظامی منطقه؛
۲. سناریوی صلح؛
۳. سناریوی هولوکاست؛
۴. سناریوی ایران‌هراسی؛
۵. سناریوی حمایت و پشتیبانی قدرت‌های بزرگ؛
۶. سناریوی توسعه‌طلبی اراضی اسرائیل؛

۷. سناریوی تشویق یهودیان جهان برای مهاجرت به فلسطین.

از مهم‌ترین عوامل مؤثر در بقای اسرائیل به‌شمار می‌آید. همچنین عواملی مانند:

۱. سناریوی فروپاشی از درون؛

۲. سناریوی بحران دائمی امنیت.

از مهم‌ترین عوامل مؤثر در فروپاشی اسرائیل به‌حساب می‌آیند.

تجزیه و تحلیل صورت گرفته در این مقاله در گام چهارم که رتبه‌بندی عوامل کلیدی مؤثر است، نگارنده را به‌سوی سه مورد از عوامل فروپاشی از درون به‌عنوان اصلی‌ترین تهدید امنیتی اسرائیل طی دهه‌های آینده، سوق داده است که عبارتند از:

۱. برهم‌خوردن توازن جمعیتی؛

۲. بازگشت آوارگان فلسطینی؛

۳. انتفاضه مسلحانه در کرانه باختری (جاورانی مقدم و رجویی فرد، ۱۳۹۴).

نگارنده این مقاله با اذعان به نقصان این پژوهش، تلاش دارد آغازی باشد بر شناخت دیدگاه‌های آینده‌نگرانه یهود و نحوه تأثیر آن بر رویدادهای مهم تاریخی و روندهای جهانی امروز.

در روایتی از امام صادق علیه‌السلام آمده است که خداوند ظهور موسی علیه‌السلام را به‌عنوان منجی بنی اسرائیل در میان آنان که پس از گذشت چهارصد سال تعیین شده بود، صد و هفتاد سال جلو انداخت. با استناد به این رویداد و سایر رویدادهای تاریخی مرتبط با آینده‌اندیشی که در این مقاله مفصلاً مورد مطالعه مروری قرار گرفت، فارغ از درستی یا نادرستی این دیدگاه، قوم یهود که پیوندی عمیق با تاریخ خود دارند، به‌خوبی می‌دانند تا چه میزان می‌توانند بر آینده جهان تأثیرگذار باشند.

علم تنجیم در گذشته - به‌ویژه تا زمان موسی علیه‌السلام - کاربرد زیادی داشت و به‌وسیله آن ظاهراً می‌شد، آینده را براساس حرکت و موقعیت ستارگان پیش‌بینی نمود.

اما پس از انحراف این قوم که مفصلاً مورد بررسی قرار گرفت، علم آینده به گونه‌ای دیگر مورد بهره‌برداری قرار گرفت و آینده مطلوب یهود (چنان که در بخشی از کتاب دولت یهود، کتاب پایه‌گذار ایدئولوژی صهیونیسم خواندیم) به بهای خون ده‌ها هزار فلسطینی، هزاران نفر لبنانی، زندانی شدن ده‌ها هزار نفر و آوارگی میلیون‌ها نفر تا حد زیادی محقق شده است.

در حال حاضر اندیشکده‌های زیادی در سطح جهان به‌ویژه امریکا و اسرائیل تحت سیطره یهود در حال مطالعه، نگاشت و ترسیم آینده‌های یهود هستند که بسیار بیش از حد وسع این نگارنده نیاز به بررسی و مطالعه دارد. در این پژوهش تنها بخشی از اندیشکده‌های داخل خاک اشغال شده فلسطین که به نظر می‌رسید بیشتر از سایر اندیشکده‌ها در زمینه آینده‌پژوهی فعال هستند بررسی شدند. بدون شک سرمایه‌گذاری یهودیان ثروتمند در اندیشکده‌های بزرگ جهان (که نمونه کوچکی از آن در مورد مجمع سیاست کوهلت از زبان یک رسانه یهودی مورد بررسی قرار گرفت) و تأثیر این اندیشکده‌ها بر سیاست کشورهای مختلف نیاز به بررسی عمیق و دسترسی به اطلاعات دست اول دارد.

گشت‌و‌گذاری در وب‌گاه‌های اندیشکده‌های رژیم صهیونیستی نشان می‌دهد بخش قابل توجهی از مطالعات و تمرکز آنها متوجه جمهوری اسلامی و ایران‌هراسی است که نمونه‌ای آن در برنامه چهارم مرکز امور عمومی اورشلیم، تحت عنوان ایران و تهدیدات جدید برای غرب بیان شد. پرواضح است انقلاب اسلامی که اسلام‌شناسان این رژیم جعلی بهتر می‌دانند مقدمه انقلاب جهانی است، رؤیای حکومت جهانی یهود را تبدیل به خوابی آشفته نموده است و محور مقاومت تبدیل به کابوس هر شب آنان شده است. همان‌طور که امام خامنه‌ای آینده مطلوب جمهوری اسلامی را درباره این رژیم را در سال ۱۳۹۴ ترسیم نمودند، «رژیم صهیونیستی ۲۵ سال آینده را نخواهد دید» (دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، ۱۳۹۴).

منابع

- آرام، م. (۱۳۸۷)، سیر تاریخی فرجام‌شناسی در یهود، فصلنامه علمی - پژوهشی تاریخ، سال سوم، شماره یازدهم. آینده‌پژوهی صهیونیستی. (۱۳۸۸، ۲۰:۱۰). بازیابی از پایگاه بصیرت:
- جاودانی مقدم، م. رجویی فرد، ع. (۱۳۹۴)، آینده اسرائیل؛ بقا یا فروپاشی، در چارچوب نظریه آینده‌پژوهی پیتر شوارتز باتاکیدبر دیدگاه مقام معظم رهبری، پژوهش‌های سیاست اسلامی، دوره ۳، شماره ۸: ۱۰۷-۱۳۲.
- جانوتزی، م. مؤسسیو، ب. (۱۳۹۴)، پیشرفت‌های جدید در روش‌شناسی آینده‌نگاری، تهران: افق راهبردی.
- حاجیانی، ا. (۱۳۹۱)، مبانی، اصول و روش‌های آینده‌پژوهی، تهران: دانشگاه امام صادق علیه‌السلام.
- خزایی، س. محمودزاده، ا. (۱۳۹۲)، آینده‌پژوهی، اصفهان: علم‌آفرین.
- دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله خامنه‌ای. (۱۳۹۴، ۱۸۶)، بیانات در دیدار اقشار مختلف مردم، بازیابی از دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله خامنه‌ای: <https://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=30716>
- زند، ش. (۱۳۹۹)، اختراع قوم یهود، ترجمه ا. علیقلیان: نشر نو.
- شفیعی سروسناتی، ا. (۱۳۹۹)، پایتختی یهود، زمینه‌ساز جولت جهانی یهود، هلال.
- شوحط، ا. آبایی، آ. (۱۳۷۹)، «ماشیح» موعود یهود، موعود ۱۳۷۹ شماره ۱۹.
- عیوضی، م. پدارم، ع. (۱۳۹۴)، نظام نگرش آینده‌پژوهی اسلامی، راهبرد اجتماعی فرهنگی.
- موسوی، س. (۱۳۸۸)، تاریخ انبیاء. تهران: پرتو خورشید.
- واحدی، س. (۱۳۸۹)، حکومت جهانی: روش‌شناسی صهیونیسم، تهران: خرسندی.
- هرتصل، ت. (۱۳۹۴)، دولت یهود، ترجمه ن. پورحسن، اندیشه‌سازان نور.
- همايون، م. (۱۳۹۱)، تاریخ تمدن و ملک مهدوی، تهران: دانشگاه امام صادق علیه‌السلام.
- هیچکاک، ک. ا. (۱۳۹۱)، صهیونیسم در مسیر سلطه، تهران: ساقی.
- Slyomovics, N. (2021). The U.S. billionaires secretly funding the right-wing effort to reshape Israel. Tel Aviv: Haaretz.
- Scott, A. J. (2006), Creative cities: Conceptual issues and policy questions. Journal of urban affairs, 28(1), 1-17
- Song, W., Gawel, M., Dominska, M., Greenwell, P. W., Hazkani-Covo, E., Bloom, K., & Petes, T. D. (2013). Nonrandom distribution of interhomolog recombination events induced by breakage of a dicentric chromosome in *Saccharomyces cerevisiae*. Genetics, 194(1), 69-80
- www.farsi.khamenei.ir
- www.besacenter.org
- www.euromesco.net
- www.haaretz.com
- www.en.idi.org
- www.jcpa.org
- www.mitvim.org
- www.fiscaldata.treasury.gov
- www.reutgroup.org
- www.vanleer.org